

Wieś Jasiona i jej zabytki.

Wpisany przez Jan Tomaszewski

poniedziałek, 11 maja 2009 15:45 - Poprawiony poniedziałek, 11 maja 2009 15:48

Na wschód od **Prudnika** miasta powiatowego przebiega linia dzieląca tereny należące do miasta od wsi **Jasiona**, wchodzącej obecnie w skład gminy **Lubrza**.

Od strony północnej

Jasiona

graniczy ze wsią...

Lubrza

siedzibą gminy, od wschodu ze wsią

Dytmarów

i

Skrzypiec

, zaś od południa ze wsią

Trzebina

- dawniej miejscowość z wodami leczniczymi.

Od najdawniejszych czasów wieś **Jasiona** była związana z **Prudnikiem**. Można spotkać zapisy, że nazwa Jassona wskazuje na pochodzenie słowiańskie i jest już wzmiankowana w 1233 r. W szkolnej kronice

Jasiony

z 1779 r. były zapiski, że

rzeka Prudnik

w pobliżu

Jasiony

tworzyła duże rozlewisko wodne nazywane wówczas Jassener Sees. W pobliżu tych wód stało osiedle, którego mieszkańcy zajmowali się produkowaniem węgla drzewnego. Obok osiedla powstawały duże wysypiska popiołu. Od nazwy popiołu Eschen nazwano rozwijające się osiedle Jaschinka i ta nazwa utrzymała się z pewnymi przekształceniami do obecnych czasów jako

Jasiona

.

Osiedle to istniało już w XIII - XIV w. W tym czasie do osiedla przybywali osadnicy z zachodnich Niemiec i zakładali swoje gospodarstwa rolne. Początkowo były to małe gospodarstwa, a główną siłą pociągową podczas robót polnych były krowy, stąd nazywano ich Kühpauer co oznaczało gospodarz pracujący krowami.

We wsi **Jasiona** od dawna istniał młyn wodny. Dokładna data jego budowy nie jest znana. Istnieją zapisy, że w 1447 r. młyn ten kupił **Rohdestock**, którego nazwisko było przekształcone ale przed II wojną światową zostało ustalone na

Wieś Jasiona i jej zabytki.

Wpisany przez Jan Tomaszewski

poniedziałek, 11 maja 2009 15:45 - Poprawiony poniedziałek, 11 maja 2009 15:48

Rohnstock

. Młyn ten po różnych przebudowach istnieje nadal ale nie jest to młyn wodny, a poruszany za pomocą energii elektrycznej.

W **Jasionie** stale przybywało gospodarstw rolnych, a w związku z tym wzrastała liczba mieszkańców. Przed II wojną światową istniały tu 64 gospodarstwa o bardzo zróżnicowanej wielkości. Wieś liczyła około 450 mieszkańców. Z bardzo małych gospodarstw wiele osób znajdowało zatrudnienie w pobliskim **Prudniku**.

Wieś **Jasiona** otoczona jest licznymi wzniesieniami, które miały odpowiednie nazwy, np. **Funfrutenberg, Weinberg, Kreiwitzer Berg, Ochsegrund** itp. W Obecnych czasach nazw tych wzniesień nie używa się. Od strony południowej przepływa **rzeka Prądnik** z kierunku zachodniego na wschód.

W **Jasionie** istnieje wiele już zabytkowych budowli. Na szczególną uwagę zasługuje dom pod numerem 33. Zbudowany z tzw. muru pruskiego, a dach jest kryty słomą. Budynek ten liczy ponad 400 lat i jest jedynym obiektem tego typu na terenie wsi. Należy nadmienić, że od wielu lat nie było on modernizowany. Jedyną innowacją wewnątrz tego budynku było wybudowanie trzonu kuchennego kaflowego długo przed II wojną światową. Istniejące tam meble i urządzenia kuchenne świadczą o znacznej starości. Obecny właściciel domu stara się zachować budynek z zewnątrz i wewnątrz w takim stanie jako było dawniej.

Pierwszą placówką oświatową we wsi była drewniana szkoła wybudowana w 1779 r. Jej fragmenty zachowały się po dzień dzisiejszy na posesji nr 23. W pobliżu dawnej szkoły znajduje się wiejska kapliczka wybudowana w 1900 r., która do dnia dzisiejszego spełnia rolę wiejskiego kościołka. Kaplica ta po II wojnie światowej została odnowiona i zmodernizowana. W 1908 r. została wybudowana murowana szkoła dwuizbowa z mieszkaniami dla nauczycieli. Szkoła ta została usytuowana w zachodniej części wsi na wzniesieniu, stąd miała przydomek wyższej szkoły.

Mieszkańcy **Jasiony** - dawni i obecni - przywiązywali dużą wagę do symboliki religijnej. Dowodem tego były budowane przydrożne krzyże i kaplice. Niedaleko od ostatniego zabudowania od strony **Prudnika** znajduje się kamienny krzyż z niemieckim napisem "Dokonało się". Około 200 m dalej, w kierunku **Prudnika**

Wieś Jasiona i jej zabytki.

Wpisany przez Jan Tomaszewski

poniedziałek, 11 maja 2009 15:45 - Poprawiony poniedziałek, 11 maja 2009 15:48

znajduje się wysoki drewniany krzyż. Data jego postawienia nie jest bliżej znana, ale stał on już przed II wojną światową. Stanowił on symboliczną granicę pomiędzy

Jasioną a Prudnikiem

. W okresie przedwojennym udawały się drogą polną z

Jasiony

do

Prudnika

procesje związane z odpustem w

Jasionie

. Procesja wiernych zatrzymywała się przy krzyżach by odmówić modlitwy i śpiewać nabożne pieśni.

Następny krzyż kamienny znajduje się w środkowej części wsi przy posesji nr 49. Został on zbudowany jako wotum dziękczynne właścicieli tej posesji. Od północnej strony wsi w części zachodniej znajduje się kaplica murowana z figurami świętych we wnętrzu. Kiedy została wybudowana i w jakiej intencji bliżej nie wiadomo. Dawni mieszkańcy **Jasiony** przypuszczają, że została ona wybudowana przed I wojną światową. Do

Jasiony

należy obszar dawnej cegielni położonej obok trasy

Prudnik - Dytmarów

. Przy jej zabudowaniach znajduje się murowana kaplica. Przypuszczalnie została ona postawiona w tym okresie, kiedy była budowana willa cegielni.

Zarówno krzyże jak i kaplice należące do wsi Jasiona są otoczone należyłą opieką i czcią. Pod tymi obiektami sakralnymi w okresie letnim składane są spontanicznie kwiaty i inne upiększenia. Krzyż drewniany w 1980 r. został gruntownie odnowiony. Również pozostałe krzyże i kaplice są stale zadbane. W 1923 r. obok wiejskiego kościółka został postawiony kamienny krzyż na cześć poległych żołnierzy w I wojnie światowej, a pochodzących z **Jasiony**.

Inną osobliwością **Jasiony** jest granitowy krzyż pokutny na posesji nr 58. Z dawnych opowiadań można się dowiedzieć, że został on postawiony po zabójstwie oficera szwedzkiego lub czeladnika rzeźniczego. Krzyż pokutny w **Jasionie** został opisany przez Zbigniewa Komarnickiego w Bielskim Informatorze Nr 3 pt. "Krzyże Pokutne" - rok wydania 1992. Informacja o krzyżu znajduje się również w tekście Z. Komarnickiego w książce ZIEMIA PRUDNICKA ROCZNIK 2001.

Wieś **Jasiona** ze względu na swoje położenie w pobliżu **Prudnika** i niedaleko granicy czesko - polskiej mogła swobodnie rozwijać się korzystając z dobrodziejstw pobliskiego miasta i

Wieś Jesiona i jej zabytki.

Wpisany przez Jan Tomaszewski

poniedziałek, 11 maja 2009 15:45 - Poprawiony poniedziałek, 11 maja 2009 15:48

kontaktów z czeskimi sąsiadami.